

ГАЗЕТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ДАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
"LA PATRIE"DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
"DAS VATERLAND"THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
"THE FATHERLAND."

№ 17 (501)

Нядзеля, 24 красавіка 1960 г.

ГОД ВЫДАННЯ 14

Чаго можна чакаць ад нарады „на вярхох“

Цяперашня нязвычайная палітычна актыўнасць разъвіваецца, як усім ведама, у цені будучай нарады на найвышэйшым узроўні. Да яе засталося ні шмат часу; нарада мае пачацца у Пaryже 16. траўня.

Падарожжа Хрушчова ў Францыю, заходніямецкага канцлера ў Задзіночны Штаты й Японію, прэзыдэнта да Голі ў Лёндан...

На мінулым тыдні ў Вашынгтоне адбылася трохдзённая нарада міністру замежных спраў ЗША, Англіі й Францыі з узделам міністру замежных спраў Нямечкай Федэрэтуўнай Рэспублікі й Італіі. На гэтым тыдні францускі прэзыдэнт прыбыў у Амерыку для перамовы з кіраўнікам канадзкага юрады і прэзыдэнтам Задзіночных Штатаў Айзенгаўрам. 2-га траўня ў Істамбуле, у Турцыі, мае пачацца трохдзённая нарада міністру замежных спраў дзяржавы НАТО. Урэшце, напярэдадні нарады на найвышэйшым узроўні кіраўнікі заходніх урадаў супстэнутца ў Пaryже для апошніх падрыхтоўчых перамовы, у якіх возьмем таксама ўдзел заходніямецкі канцлер Адзонаўэр.

Як выглядае з відзінкі канфэрэнцыі, міністры замежных спраў Задзіночных Штатаў, Англіі й Францыі выказваюць адзінства ў пытаннях, што маюць абміркоўвацца з Хрушчовам у Пaryже. Захад мае дамагацца аўдэннанія Нямеччыны, каб месьцісткатаў часу настолькі паглыбіць розныць у сацыяльных і эканамічных структурах абедзвеюх частак краіны, каб справа іхнага аўдэннанія сталася ў практикна цяжкай для реалізацыі. Гэта асабіста выразна відацца цяпер, калі бальшавізация савецкай зоны шляхам прымусовай калектывізацыі сялянства і рамеснікаў праводзіцца такімі тэмпамі, якіх не назіраецца ў ніводнай іншай усходніяеўрапейскай сатэлітнай краіне. Тому, калі кіраўнікі вялікіх заходніх краін уважаюць, што пытанне аўдэннанія Нямеччыны можа пачакаць да аднай з наступных канфэрэнцыяў «на вярхох», яны лі摒ць воду на савецкі

нах бальшавіцкай палітыкі. Гэтак, напрыклад, у апошнім нумары аўтарытэтнага амэрыканскага тыднёвіка «ЮС Ньюс энд Уорлд Рыпорт» апублікаваны падліччыні ўсіх перамовы паміж Захадам і камуністычнымі блёкамі у справе раззбраення. Канфэрэнцыі, нарады, гутаркі на тему раззбраення вядуцца ад 1946 году. Агулам за паслышенныя пэрыяд адбыліся 693 паседжанні з агульным лікам 1400 гадзін перамовы, якія дагэтуль не далі нікіх вынікаў, нікіх надзеяў на пазытыўнае развязанне праблемы.

Усё паказвае на тое, што гэтым разам Хрушчову залежыць не на раззбраені, а на нямецкай праблеме. Ён хоча выйграчаць час і, калі магчыма, дамагчысці ўступкі ад Захаду для замацавання падзелу Нямеччыны. Скандыроўваючы ўвагу заходніх дзяржаваў на сవедамаў штучна распальванай ім берлінскай праблеме, ён адзягвае ўвагу ад пытання аўдэннанія Нямеччыны, каб месьцісткатаў часу настолькі паглыбіць розныць у сацыяльных і эканамічных структурах абедзвеюх частак краіны, каб справа іхнага аўдэннанія сталася ў практикна цяжкай для реалізацыі. Гэта асабіста выразна відацца цяпер, калі бальшавізация савецкай зоны шляхам прымусовай калектывізацыі сялянства і рамеснікаў праводзіцца такімі тэмпамі, якіх не назіраецца ў ніводнай іншай усходніяеўрапейскай сатэлітнай краіне. Тому, калі кіраўнікі вялікіх заходніх краін уважаюць, што пытанне аўдэннанія Нямеччыны можа пачакаць да аднай з наступных канфэрэнцыяў «на вярхох», яны лі摒ць воду на савецкі

млін. Хрушчоў любіць падарожніцаў, ён зможа праседзець за супольным сталом таксама тысячи гадзін, калі яму гэта дзяле на карысць. Таму зразумелай становіцца трывога заходніяеўрапейскага канцлера Адзонаўера, якому найбольш залежыць на лёсе Нямеччыны. Гэтая трывога становіцца яшчэ больш абгрунтаванай у меру таго, як заходнія саюзінікі шторах больш ідуць на бальшавіцкую вудачку, схіляючыся берлінскую праблему абміркоўвацца асобна ад праблемы аўдэннанія краіны.

Даслоешнія падрыхтоўчая кампанія заходніх дзяржаваў да нарады на найвышэйшым узроўні дастаўляе кампаніі, якія зазначылі, выйгрыш каірскага часу для Хрушчова. А гэта для Захаду на выхад з палажэння. Захад мусіў бытаксама імкніцца заставіць час працаўцаў узяноні каірскай. Досягнуць гэтага можна не адбіваючыся, а наступаючы. Для гэтага не патрэбныя атамныя бомбы. Для гэтага хопіць цвёрдай рабшчыні ставіць дамаганыя ад забысьцічыні рэальнага права на самавызначынне, свободы й незалежнасці на толькі для насельніцтва Усходніх Нямеччын, народу Азіі й Афрыкі, але й для ўсіх народаў паняволеных камунізмам. Дамагацца ажыццяўленыя ўва ўсім сівеце тых прынцыпаў, якія складаюць адзіную базу для мірнага і свабоднага сужыцця людзей, ды якія ў тэорыі прызнаюцца ў бальшавікамі.

М. К.

„Чорныя рабы“ й белы хлеб

У канцы мінулага году нязменны Саюзу пісменнік БССР Пятрусь Броўка наведаў Амерыку ў XIV сесію Генеральнай Асамбліі Арганізацыі Задзіночных Наций.

Ня будзе, хіба, перабольшваннем сказаць, што колькімесціні побыт Броўкі ў Амерыцы быў найбольш плённым пэрыядам у ягонаў пастычнай дзейнасці. За гэты час Броўка напісаў аж 30 вершоў. Гэта мы даведаўмось з часапісу «Полімъ» за люты гэтага году, дзе змешчаныя прыгаданыя вершы; пад кожным з іх стацый «Нью-Ёрк», як месца напісання.

Узбуджэнне Броўкавага пастычнага натхнення, якое апошнім часам на вызначалася асаблівай актыўнасцю, можна тлумачыць рознымі прычынамі.

Папершэ — і гэта галоўным чынам — што Броўка, як паслухмыня вынаўца волі партыі, якія не аудзялічыцца сваім гаспадаром за той вялікі гонар і дaver, якія яму быў выкazаны ўключыненем яго ў склад дэлегацыі ў Нью-Ёрк. Свой цыклік вершоў Броўка пачаў і закончыў традыцыйным савецкім пратагоністам вершаплёткам, выхавальваннем перавага савецкага ладу ішчэнні панэгірыкай, што ён, дарэчы, мог зрабіць і ў Менску ці седзячы ў свайя раскошнай вілі над возерам Нарач.

Падругое, у бальшыні броўковых вершоў выгваецца, што Амерыка зрабіла на яго не малое ўражанье, што ён быў заскочаны тым, што пабачыў ў капітальнай Амерыцы. І як Броўка не змагаўся з самім сабой, з рочайніцай, што які ён сутыкнуўся нос-у-нос, як ён ні нівеліраваў і ні атрапідаваў розніцу ў дабрабыце ў багацьні Амерыкі ў парадкі з сваім родным краем — яму гэта не удалося. Багацьця Амерыкі ён амбінтуе нікія на змот, хоць і змагаўся з ім ўсімі прыёмамі бальшавіцкай дыялектыкі. Ягоны дэкламаціў абы там, што побач з багацьцем ў Амерыцы недзе ў «прадоніні чорнымі гібеюць чорныя

«Патрыятызм» Броўкі ў Амерыцы сягнуў так далёка, што ён склаў цэлую оду беларускаму чорному хлебу. А магчыма, якія беларускаму... Свой верш «Чорны хлеб» Броўка канчae такімі словамі:

ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKA ŪŠČINA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Vladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačkauščyna“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schlossfach 69.

Druck „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl. G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14
П. а. : Нямеччына: на год. — 14, м.; 6 м-цаў — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год. — 8, д.; 6 м-цаў — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 нумар — 0,20 м. Агенцтва й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 шыл.
Бэлгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.;
20 фр. Аргентына: 80 пэ., 45 пэ., 25 пэ., 2 пэ. Перасылка літаком поштой: 100 фр.

Капітле падвойна. Падвойныя нумары калітуюць падвойна. Падвойчынныя нумары газеты разам з «Каласкамі» ўважаюцца за падвойныя.

Банковое кonto: Zeitung „Bačkauščyna“, Konto Nr. 857-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
"THE FATHERLAND."

(Некаторым малодшым пад развагу)

Вялікі беларускі пээта 19-га стагодзьдзя Францішак Багушэвіч казаў, што барава — гэта волатка душы чалавека. Значыцца, калі душа беларуская, дык і волатка-мова павінна быць беларускай. А адна прыказка, хоць і на нашай, трапіла ў цэлі: «На волатка страваючы, па разумеўшы, чалавека, нутро ягонае, перш-наперш паводзіцца волатка, якія ня маюць абарыліні, якія ўжо сініяя на першыя глядзі, сустракаючыся зь імі, ці назіраючы за імі такімі-небудзь збоку. Мы на гэтым гэтага пра самых маладых, не Гутаркі дзяле пра тых, што ўжо дайно брызгаюць пачалі, некаторыя армію ўжо падслужвалі для жаніца падумоўваюць — пра тых, што ў Нямеччыне на беларускіх літаратурах, якія волатка чалавека, якія ўжо вільнага жаргону прымітыўнаму. Мала таго, на некаторых тварах гэткіх «грамадеяў» напушчаная фарсават са мазадавенасцю і выхваляцца: «глаза, як у мене гладкі выхадзіць! Калі-ж да гэтага хвалька зверненца хто-небудзіз із старэйшых з просьбай напісці ліст ці запоўні якую-небудзь анкету, дык тады выяўляецца, што памылка на памылцы едзе.

Колькі разоў даводзілася чуць, стоячы побач, як наша старшыня маладзёжы (некаторыя нат з ЗБМ) карыстае міжскубою ангельскай мовай. Але якой? Часамі аж сорамна слухаць, бачачы пе-рад сабой няпісменнасць, разумовую лялютніцы бяссыльнасць узъяніца вышэй вулічнага жаргону прымітыўнаму. Мала таго, на некаторых тварах гэткіх «грамадеяў» напушчаная фарсават са мазадавенасцю і выхваляцца: «глаза, як у мене гладкі выхадзіць! Калі-ж да гэтага хвалька зверненца хто-небудзіз із старэйшых з просьбай напісці ліст ці запоўні якую-небудзь анкету, дык тады выяўляецца, што памылка на памылцы едзе.

Іншая пачварная зяява, гэта калі падрачнальна нядайна прыбылы ў новыя краі бацькі, дагаджаючыя капрызам дзяцей, пачынаючы нацягваць свой нягнінуткі ўжо язык, аж ён трашыць, на новыя калічы, калечачы ў чужое, і сваё. Людзі гэткія ня могуць супрацьстаяць вулічнаму цячэнню жыцця, як трэскі плынуць у тым кірунку, куды іх цягніце чуць, пакінуўшы паток. Пацьвярджаючыся Багдановічавы слова:

Супраць цячэння вады
Зможа толькі жывое паплыць,
Хвалі-ж ракі заўсягды
Гоніць тое, што скончыла жыць.

Тымчасам, варта хоць кіруху задумаць, якіе пабачым, якое хвалішыва ўжоўленне таго чалавека, што сваю душу сціплашыца пераапранаць у іншую волатку, якую сядзіць на ім крыва ѹ нязадрна.

Вялікі нямецкі пээта й філэзaf Вольфганг Гетз зусім слушна скажу, што чалавек варта гутарыць, што ў Амерыцы нават уяўныя Броўкавы «чорныя рабы» пераважна ядуць толькі белы хлеб.

Р. С.

ДА БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДЗТВА

Выдавецтва «Баčka ūščina» пляніне

выдаць асобнай кніжкай пастычныя творы

ведамства выдатнага беларускага пат

этыя напісаны, як «бужкузнага нацы

націялістага», Алексі Гаруна (Аліксандра

Прушынскага) ў сувязі з прыпадаючай

сёлетай 40-ой гадавінай ягонае съмерці.

Паза адзінным, дагэтуль выдадзеным

зборнікам вершаў Гаруна «Матын дар»

дэйнакалькім іншымі творамі, у гэты

зборнікам ізўведзенымі, Выдавецтва

Рэха 25-га Сакавіка ў Гішпаніі

З нагоды 25-га Сакавіка Гішпанскага Нацыянальнае Радыё, апрача адумысловых перадачаў Беларускае Сэкцыі гэтага радыя (гл. прамову Прэзыдэнта Рады Беларускае Народнае Рэспублікі Міколы Абрамчыка на іншым месцы), перадало таксама зацемкі аб беларускім Дню Незалежнасці ў польскай і расейскай мовах, якія ё змянчаем іншэй. Апрача гэтага, зацемкі, базаваныя на тым-жэ матар'яле, што ё расейская, былі пераданы Альбанскай Сэкцыяй, Харвацкай, Славацкай, Эстонскай, Летувіскай, Латыскай, Румынскай, Вугорскай, Баўгарскай, Украінскай і Кітайскай.

*

Польская Сэнцыя Гішпанскага Нацыянальнага Радыя

Беларускае Свята

На дзень 25-га Сакавіка прыпадае нацыянальнае свята Беларусі, якое ўрачыста адзначаецца эмігрантамі ў вольным съвеце, і якое, бязумоўна, забаронене ў іхніх собственых бальшавіцкіх рэваклюцый. 1917 году ў поўным раскладам расейскае армія, начала трашэцца ў сваіх асновах царская імпрыя. Стыхійнае адраджвалася, здушаныя дагэтуль, імкненыя паасобных народоў. У Польшчы, у Балтыйскіх краінах, у Фінляндіі, на Каўказе, Украіне... Праўда, выгзволены рух Беларусі не адзначаўся папярэдня з поўнай выразнасцю з прычыны таго, што ўмовы, у якіх знаходзіўся гэты край пад царскім рэжымам, былі вельмі асаблівыя, аднак на гэдзячы на гэты, ідэя незалежнасці здушывалася сабе штораз больш пасьядоўнікаў, даводзячы ў сакавіку 1918 году да адпаведнага палітычнага акту.

На працягу апошніх 42-х год Беларусь пазнала шмат бураў, катастрофай і няшчасцяў, падобна, і як і іншыя краіны Усходняй Еўропы. Сяньня яна творыць адну з шматлікіх савецкіх рэспублік. Нібы-та незалежная — у запраўднасці знаходзіцца ў горшай няволі, чымся ў сяйчайшыя навет гады царскага прыгнёту.

Расейская Сэнцыя Гішпанскага Нацыянальнага Радыя

Нацыянальнае Свята Беларусі

Сяньня, 25-га Сакавіка, Беларусы, расцеяныя па ўсіх краінах съвету, сяячуюць сорак другія ўгодкі абвешчаныя незалежнасці свае Баўкаўшчыны.

Нядоўга давялося карыстацца Беларусам дабрадзеўствамі грамадзянскай і нацыянальнай свободы. Крэмль ператварыў Беларусь у вадну з рэспублікай Савецкага Саюзу, паклаўшы, такім чынам, пачатак разбуранню ўсіх нацыянальных і культурных каштоўнасцяў.

У 1929 годзе пад лёзунгам кампаніі супраць нацыянал-дэмакраты Беларусі, Крэмль бязылітасна й крывава расправіўся з інтэлігенцыяй гэтай краіны. Уся-ляяка праява гэтак званага «буржуазнага» нацыянализму была здушана савецкім

Беларусы праз шэраг стагодзьдзяў, як асноўная частка Вялікага Княства Літоўскага, жылі разам з Полякамі ў тым самым палітычным арганізме, называўшы Рэчпасталітат. Ни ў будзеніе развойдзіца аб памылках зробленых у наступстве людзямі, што не дараслі да гісторычных заданій на вялікі маштаб. У выніку гэтых памылак, зузаеадачыненіі між нашымі двума народамі не заўсёды ўкладаліся так, як яны павінны быті-б укладца. Скарэлісту з гэтага адзінства на супольныя ворагі у постаці чырвонай Масквы.

На мінульых крываўдах і спорах трэба пастаўіць крыжкі. Сучаснае палажэнне вымагае паразуменія й згоднага супрацоўніцтва ўсіх народоў, якіх Саветы пазбавілі свабоды. Пытаныне ўкладу суседзік зузаеадачыненія пасля вызваленія, знаходзіца ў руках самых зацікаўленых народоў.

Напэўна, утварэніе нейкага дзяржаўнага арганізму на прынцыпах раўнаправай супольнасці, прадстаўляніем сабою найлепшую развязку. Гэта, аднак, належыць да будучыні.

У дзень нацыянальнага свята Беларусаў лучымся зь імі ў пажаданыях, каб свабода запаванала гэтак над Віслай і Одрам, над Санам і Бугам, як і над Нёманам, Дзвінай і Бярэзінай.

Расейская Сэнцыя Гішпанскага Нацыянальнага Радыя

у сувязі з 42-мі ўгодкамі абвешчаныя незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі, гішпанская цэнтральная газета „Атіва“ апубліковала ў сваіх рубрыцы «Міжнародная зацемка» артыкул ведамага гішпанскага палітычнага камэнтара, J. L. Gómez Tello, пад загалоўкам «Крыжы Беларусі». Аўтар артыкулу звязаўшы дыркатарам аддзелу перадачаў Гішпанскага Нацыянальнага Рады ў чужых мовах. У 1941 годзе ён наведаў Беларусь.

*

КРЫЖЫ БЕЛАРУСІ

Пасылья сто дваццаці пяці гадоў няволі целяў культаў, не дапускаючы да іх ў расейскай імперыі беларускі народ вуснамі сваіх прадстаўнікоў — Радай Беларускай Народнай Рэспублікі абвесьціў 25-га сакавіка 1918 году сваю незалежнасць. Але гэтая суверэннасць трывала нядоўга. Чырвоная армія Троцкага заліла тэрыторыю Беларусі. І хаця камісія Савецкага Сацыялістычнага Рэспублікі — шмат з часу ўсях новых савецкіх пісменьнікаў, якія апошніе пішуць, пасыльнае асаблівасць — але за гэтым фасадам распачалі бязылітасна выканваюць свае заданы. Праца камісіі тэатру пагорышылася, — ужо прыйшло шмат часу ўсях новых савецкіх пісні. Насельніцтва на чытаваніе савецкіх пісні. Сказаў гэта першы сакратар ЦК КП Беларусі Мазураў у сваёй спрэваздачы на апошнім патрыйным з'ездзе. Гэта азначае, што краіна стаўіць супрапад'обу бальшавіцай. І гэйкі наўмысныя дыялекты бальшавізму жаліцца, што калі які крыж згніе, заўсёды знаходзіцца нехта, хто на яго месца стаўіць новы. Не разумеючы, што гэта ёсьць якраз Баўкаўшчына.

J. L. Gómez Tello

Зь беларуснага ныніцца

У КЛІУЛЕНДЗЕ

16-га красавіка 1960 г. адбыўся гадавы спрэваздачы — першыя барыкі складкі кліулендзкага Аддзелу БАЗА. Дацюешні старшыня Аддзелу сп. В. Спілонак адчыніў сход і запрапанаваў выбраць Прэзыдым. У Прэзыдым былі выбраны сп. Ул. Дунец за старшыню і сп. В. Радзюк за сакратара. Спрапазадзчы з дзейнасці ўступаючы Управы Аддзелу праців старшыня В. Спілонак, а фінансавую — скарраткі А. Краховіч. Акт Рэвізійнае Камісіі прачыталі сп. М. Каляко. На прапанову Рэвізійнае Камісіі сход складкі Аддзелу сп. В. Спілонак, каб удзяліць абсалютністом з падзякою толькі старшыні, а рышта сяброў Управы Аддзелу падзілі не атрымала. З розных прычынаў дзейнасць Управы була вельмі слабая.

Новая Управа Аддзелу выбраная ў наступным складзе: Ю. Гасціеў — старшыня, Ул. Дунец — сакратар, В. Валокевіч — застуপнік, А. Каспэрович — скарраткі і Ул. Літвін — культурна-асветны рэфэрэнт. У сябры Рэвізійнае Камісіі ўвайшлі: В. Спілонак, В. Радзюк і К. Чэрнік.

Ул. Д.

БЕЛАРУСЫ ТАРОНТА, ГАМІЛЬТОНУ, АШВАЙ, ЛЕНДАНУ
I ВАКОЛІЦАУ!

КАЖНАЕ НЯДЗЕЛІ А ГАДЗ. 7-Й
ВЕЧАРАМ СЛУХАЙЦЕ

БЕЛАРУСКІЯ

РАДЫЯПРАГРАМЫ

З РАДЫЯСТАНЦЫ СНВО
У ОАКВILLE, ОНТ.

НА ХВАЛЯХ 1250

ПАДТРЫМОУВАЙЦЕ IX

АБВЕСТКАМИ

Пішыце на адрес:

127 Dovercourt Rd, Toronto 3, Ont.

хапець ёсёю істотаю, кожнаю жылкаю. Будзе тое, чаго так жадае тваё сэрца, будзь! Цярпі толькі спакайней, дык яно прыдзе, будзь пэўны!

У гэты момант ягоныя вочы съвяціліся гэткаю спагадай і перакананьем, што я сам пачынаў верыць у лепшае.

І такі спрадэлісаў ягонае прадбачанье. Добрая характеристыка памагла ткі мне выбраць з тога пекла. Адным жнівеньскім днём 1935 году міністэрстваў залітальнікі зрабілі злышчаснага вакенца заместа заўсёднага адказу — «Не, няма, трэба чакац!» — сустрэў вясёлы твар знаёмага, які, расыцкішы ўшырокай ухмылкай, паведаміў аб даўночаканай рабасці:

— Зьбірайся ў дарогу, згода на вызваленіе прыйшла з саёмі Масквы, на агульных падставах, мінус сем. Выбірай, куды едзеш. Ды неадкладна, цяпіер, бо ётак ужо шмат пе-раседзеў. Куды выпісваць падарожную?

— У Сымферопаль, Крым, — адрезаў я аб сваім ужо даўно надуманым выбары.

І буду расказваць, як я ехаў, як заехаў па адрасу да сям'і аднаго зняволенага інжынера з Масквы, як па дарозе там спыніўся ў той гасцініцы сям'і й колькі дзён хадзіў па музэях, мастацкіх выстаўках, мэтрапалітэне, пра які дагэтуль толькі чытаў, наведаў колькі тэатраў і гэтым збыў крыху даўною працу на культурных відовішчах. Важней тое, што перасеклы ўсю Украіну, я дабраўся да Крыму. Сонечнай рабасці я мінүт у цягніку бяспоніцай сістэмі апаўнаментаваў толькі чытатэльнасць, якія ёніні ўжо быў у Сымферопалі. Тут пасылья залагоджаныя спрэваздачы спрыялі падарожніку.

Загадчыкі аддзелаў кадраў, пачуўшы такое асьветчаньне, рабілі вялікія вочы, ліпілі вачыма ад неспадзянаванасці. У кожнага прафыялі, пытавацца з дыркатарами, што лепши пазбавіць ад гэтага, якія нешта здарыцца, несці адказаў. Хочаш ях хочаш, а прыходзілася прызнавацца, адкуль прыехаў.

Загадчыкі аддзелаў кадраў, пачуўшы такое асьветчаньне, рабілі вялікія вочы, ліпілі вачыма ад неспадзянаванасці. У кожнага прафыялі, пытавацца з дыркатарами, што лепши пазбавіць ад гэтага, якія нешта здарыцца, несці адказаў. Хочаш ях хочаш, а прыходзілася прызнавацца, адкуль прыехаў.

Сістэма Кірава. У кожнага ў галаве быў занадта съвежымі ўражаныні аб новых расстрэлах гэтак званых палітычных «ворагаў». Партыйцаў абавязвалі вымаганіем «пільнасць». Лепш і лягчай было адмовіцься ненадзейнаму кандыдату ў пасадзе, чымся пасылья цярпець авбінавачаныні ў найліпшым злучынстве — стране пільнасці, што можа абраўніцца старатам партыйнага білету й становішча. Таму ўсёды ад кіраўнікоў установаў і ў аддзелах кадраў я чуў адзін і той-жэ адказ: «Цяпіер для Вас працы ня має. Наведайцеся ў будучыні!» Або «Мы паведамім Вас аб наяўнасці пасады, пакіньце адрас...»

Пры гэтым кожны з іх ведаў, што мне канечніе патрэбна праца цяпіера, каб зарабіць сабе на жыцці ды стаць на ногі, тому ім на прыдзецца бачыць мяне зноў просьбітам.

Быў адзін выпадак, калі, здавалася, вось-вось ужо атрымаю якраз найбольш пажаданую працу, але ў тым спраба не дайшла да зэралізацыі. Гэта было ў Камісарыяцы Асьветы Крымскай Рэспублікі (тады яшчэ была такая). Маладая сакратарка Аддзелу Кадраў, чарнавокая прыгожая Татарачка спакала мяне досыць прыхілна. Яна надоечы бачыла ў мясцовым драматычным тэатры паказ п'есы Пагодзіна «Арыстакраты», прысьвячанай гэтак званай «перакоўцы» бывальных «злачынцаў» у лягерох прымусовай працы. Паводле п'есы, зняволеных людзей савецкая ўлада перавыхоўвае ў вяртае грамадству вартасцімі ўрачніцтвамі грамадзянамі. Відаць, яна паверыла гэтай вэрсіі, бо зусім мяне зэздзівілася, калі распачаўшы пасылья пільнасцімі годамі не стае філіялігаў. Школьы да зарэзу патрабуюць выклідачоў, па вашаму фаху асабліві неадхадоп. Прыйдзецце пасылья полудня за адказам.

Абнадзеены, у палоне новых уяўлів, аўтары з дыркатарамі звініцілі ў Крымскіх горах, сярод са-дзяліў і вінаграднікаў, я адукаў сябе ішчылішчыкам. Трапіць пасылья халоднае Сібіры, з раёну вечнай мярзлоты, дзе ні аб якай

садавіне ці гародзіне ў думаць мяне прыходзіцца, ды ў цудоўныя пёлпы куток паўдня, дзе пахнучь вяргіні, пад зыркім сонцем съплюць цытрусы, а берагі аблываюць

Зь беларускага жыцьця

Сакавікове съята в Тароньце

Сёлетніе съята абвешчаныя незалежнацы Беларускага Народнае Рэспублікі ладзіў у Тароньце Каардынацыйны Камітэт, у які ўвайшлі прадстаўнікі ЗБК і БНА. Акадэмія началася ў начатай славацкай залі на вуліцы Дандэя, а гадз. 3.30 папаўдні скончылася агадз. 7-й вечарам.

Акадэмія удала кіраваў сп. Бабруйскі. Асноўны даклад чытаў д-р Жук прабеларускую й паангальскую. Прамоўца, прысьвяціўшы вялікую часць 42-ім угодкам абвешчаныя незалежнацы БНР, напрыканцы звязніў увагу на варты вітання факт, што мясцовыя беларускія арганізацыі знаходзяць шлях да супрацоўніцтва на так важным адразу супольнай вонкавай рэпрэзэнтантскай ў лякальных маштабе і ў съятаўнаных нацыянальных съятаў.

Вялікая залія была па берагі перапоўненая мясцовыя Беларусамі, а таксама гасціні зь Лёндану, Гамільтону, Брант-фарду й Ашавы. Ад мясцовых уладаў вітаў Беларусаў старынія гораду мэр Філіп. Ад ураду прывінты Акторы выступаў пасол сп. Гросман, а зараз пасыла яго сп. А. Томсан. Радыякімнтарка Эдзт Гайдэр з Гамільтону й прадстаўнік Камітэту Украінцаў Канады сп. Гаўрыш, ды прадстаўнікі Латышоў дапоўнілі лісту тых, што прамаўлялі. Прысутнымі былі, але не прамаўлялі, эк надахопу ясну, прадстаўнікі ад мясцовыя арганізацыі Казакаў, Харватія і Румунаў. На руки камітэту атрыманыя былі прывітанія ад прэм'ер-міністра сп. Дыфенбакара, лідара федэральнай апазыцыі сп. Л. Прісаны, міністра працы сп. Старра, спікера федэральнага парламента сп. Мічанара як паслоў з Атавы сп. сп. Ку-чарэйчы Малоні. Усе вітанія, як вусныя так і пісьмовыя былі ў духу вялікай

„Бараны – ўдарнікі“

СЦЕНІЧНЫ АБРАЗОК У ВАДНОЙ ДЗЕІ

Канфэранс:

Як вам пэўна ўсім ведама, у Савецкім Саюзе камуністычная партыя пастаравіла павялічыць прадукцыю воўны. Ведама – ная воўны без авечак, а для росту авечага пагалоўя трэба мец бараноў. Пры падліку бараноў аказалася, што ёх малавата, каб забісьцьчы хуткі прырост ваўнянага насельніцтва. Хутка знайшлі выхад, здавалася, што вельмі ўдалы, бо думку гэтую даў ня хто іншы, як сам вялікі непамалыны Мікіта Сяргеевіч. Геніяльная ідэя палягала ў тым, што загадана арганізація лётных брыгады бараноў-ударнікаў дзеля хуткага ѹздавалічычага абслуговування авечкаводных фэрмаў. Ясна, на дапамогу брыгадам брыгада бараноў-ударнікаў і самим баранам прыйшла магутная пра- пагандовая машына камуністычнае партыі.

Пачалася пісьмовая й радыёвая тара- баничына аб перавыкананнях баранамі-ударнікамі нормаў, абыгдзіраў бараніх брыгадаў. Пачаліся слаборніцтвы, пасыпаліся ў справацах у прэсе працэнты. Знайшліся новыя гроі на толькі сядрод брыгадаў, але і самых бараноў-ударнікаў.

Гэта ўсё ў пралагандзе. У рачаінасці-ж – зусім інакш. Баран, якім ведама, жывёла цъўрдлобая й мазгова слаба разьвітая. Свайм баранім розумам цяжка ўпрымна навесті самыя простыя і натхняючыя лёзунгі роднай камуністычнай партыі. Як з гэтай прычыны пайшла справа прадукцыя воўны ў Савецкім Саюзе – ня буду хваліцца, скора самі ўбачыце. Прыслухайцеся адно ўважна да сцены, што адбылася між сакратаром райкому партыі таварышам Кручковам і брыгадзірам брыгады бара- ноў-ударнікаў Шашлыком.

*

Дзейнасць адбываецца ў канцылярыі сакратара райкому партыі тав. Кручко- ву. На сцяне вісіць вялікі патрэт Хрушчова, а побач – барац-ударніка. Пад нізом – лёзунг: «Кажды баран – ударник! – основная задача овцеводов СССР.»

Н. С. Хрушчев.

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

З'ява I-я

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж.

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шашлык – брыгадзір ударнай бры- гады бараноў.

Шашлык. (Чуваць стук у дзвіверы, ува- ходзіць). — Здрасц... (разглядаеца) — О, няма, каб ты занагліўся, а казаў-ж,

Пасярэдзіне стаіць стол, два крэслы, а на стаіле – таўстыя кнігі дырэктываў, прамоваў і інструкцыяў партынага кіраўніцтва. Побач – стос рэйных газетаў. ДЗЕЮЧЫ АСОБЫ: Кручкоў – сакра- тар райкому партыі.

— Шаш